

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 7 października 2009 r.

**Pan
Joachim Smyła
Starosta
Powiatu Lublinieckiego**

LKA-410-24-07/2009
P/09/092

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Starostwie Powiatowym w Lublińcu², w zakresie kierowania osób do domów pomocy społecznej oraz finansowania ich pobytu w latach 2007-2009 (I półrocze)³.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 września 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Starostwa w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych uchybień.

Powyższą ocenę, uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. Zdaniem NIK, wydatki na utrzymanie ponadgminnych domów pomocy społecznej przyjęte w uchwałach budżetowych (przed zmianami) na lata 2007 – 2009 w wysokości odpowiednio 12 056,6 tys. zł, 12 218,7 tys. zł i 13 246,1 tys. zł były wprawdzie większe niż poniesione wydatki w 2004 r. (11 094,8 tys. zł), jednak nie zapewniały w pełni sfinansowania kosztów ich utrzymania. Ponadto plany te, w porównaniu do potrzeb

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, zwanej dalej ustawą o NIK.

² zwanym dalej „Starostwem”

³ Dla określenia występujących tendencji wykorzystane zostały dane statystyczne z 2004 r.

zgłoszonych przez domy pomocy, były mniejsze odpowiednio o 4 717,0 tys. zł (39,1 %), 5 260,4 tys. zł (43,1 %) i 3 840,5 tys. zł (29,0 %).

NIK zwraca uwagę, że środki uzyskane na prowadzenie domów pomocy społecznej - dotacja celowa Wojewody⁴, wpłaty gmin⁵ oraz odpłatność pensjonariuszy - stanowiły odpowiednio 96,6 %, 96,9 % i 86,7 % w stosunku do poniesionych wydatków w latach 2007 – 2009 (I półrocze).

2. W ramach zadań własnych powiatu opracowano „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lublinieckim w latach 2004-2015” (zwaną dalej „Strategią”), zgodnie z wymogami art. 19 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej. W dokumencie tym przedstawiono m.in. stan społeczno – gospodarczy powiatu, analizę najważniejszych problemów społecznych oraz cele i kierunki działania w zakresie pomocy społecznej.

Nie określono natomiast sposobu pomiaru oceniania realizacji przyjętych celów, nie wskazano sposobu wdrażania ani osób odpowiedzialnych za jej wykonanie.

W Strategii nie uwzględniono również problemów związanych z umieszczeniem w domach pomocy społecznej osób, które uzyskały skierowanie w drodze decyzji Starosty.

Natomiast w latach 2007 – 2009 (I półrocze), w porównaniu do 2004 r., wzrosła ilość osób oczekujących na miejsce w tych placówkach odpowiednio o 74,4 %, 82,1 % i 43,6 %⁶. W latach tych wydłużył się również czas oczekiwania na miejsce - w 2004 r. czas oczekiwania osób skierowanych na przyjęcie do domu pomocy, w zależności od rodzaju domu pomocy, wynosił od 1 do 24 miesięcy, a w latach 2007 – 2009 od 3 do 60 miesięcy.

Podkreślić należy, że problem funkcjonowania i finansowania DPS był omawiany na posiedzeniach Rady Powiatu (7 posiedzeń), Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej (13), Komisji Rewizyjnej (3) i Komisji Budżetu i Finansów (4). Przedmiotem dyskusji były w szczególności zagadnienia związane z finansowaniem domów pomocy, a zwłaszcza tych, które działalność prowadziły na podstawie zezwolenia warunkowego.

3. NIK ocenia pozytywnie realizację programów naprawczych oraz restrukturyzację ponadgminnych domów pomocy funkcjonujących na terenie powiatu. Jednak z uwagi na niedobór środków finansowych dwa domy pomocy osiągnęły wymagane standardy dopiero w latach 2008 – 2009. W związku z tym nie mogły one uzyskać do tego czasu

⁴ Dotacja wojewody na finansowanie pobytu osób skierowanych do DPS przed 1 stycznia 2004 r.

⁵ Dopłaty gmin do kosztów pobytu osób skierowanych do DPS po 1 stycznia 2004 r.

⁶ W 2004 r. i w latach 2007 – 2009 (I półrocze) na miejsce w DPS oczekiwało odpowiednio 39, 68, 71, 56 osób.

bezterminowego zezwolenia Wojewody na prowadzenie działalności, a tym samym po dniu 1 grudnia 2007 r. nie mogły pobierać opłat za pobyt według faktycznych kosztów utrzymania. Dom pomocy w Lublińcu przy ul. Kochcickiej otrzymał bezterminowe zezwolenie w czerwcu 2008 r., a „Dom Kombatanta” w sierpniu 2009 r. Zgodnie z art. 152 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, do sierpnia 2009 r. nie kierowano osób do „Domu Kombatanta”, skutkiem czego, według stanu na dzień 30 czerwca 2009 r., nie wykorzystano w nim 20 miejsc, tj. 10 %.

Ponadto na wniosek Starosty, również decyzją Wojewody Śląskiego, zmieniono profil działalności „Domu Kombatanta”, zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym na określony rodzaj usług opieki społecznej.

4. Starosta, w terminie określonym w art. 60 ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. do 31 marca każdego roku, ustalał i obwieszczał w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańców w poszczególnych domach pomocy funkcjonujących na terenie powiatu. W latach 2007 - 2009 średni miesięczny koszt ustalono zgodnie z art. 6 pkt 15 ustawy o pomocy społecznej⁷. W kalkulacji uwzględniono poniesione w roku poprzednim koszty utrzymania mieszkańców, bez wydatków na inwestycje, remonty i na realizację programów naprawczych oraz rzeczywistą liczbę mieszkańców w ciągu roku.

Zgodnie z wymogami art. 152 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, podwyższone opłaty, w wysokości ustalonej przez Starostę, dla mieszkańców domu przy ul. Kochcickiej wprowadzono w lipcu 2008 r. a dla „Domu Kombatanta” we wrześniu 2009 r.

5. W ramach sprawowanego nadzoru, w okresie 2007 – 2009 (I półrocze), w domach pomocy społecznej przeprowadzono 5 kontroli w zakresie merytorycznym i 9 finansowych, podczas których sprawdzono – w odniesieniu do 5 % planu finansowego - celowość zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków. W wyniku tych kontroli do poszczególnych domów pomocy skierowano wystąpienia, w których przedstawiono zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. W wyznaczonym terminie kierownicy domów pomocy poinformowali Starostę o wykonaniu zaleceń pokontrolnych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Starostę, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag.

⁷ w brzmieniu obowiązującym od 1 kwietnia 2007 r.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.